ANUL III. - No. 19
1 AUGUST 1927.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în românul necinstit și înstrăinat!"

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine statutare"

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU
Prim-redactor: . . Dr. CAIUS BARDOȘI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STRADA BOB N-rul 7.

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ S. A.
STR. REGINA MARIA N-rul 4.

ANUL III. — Nr. 19 1 August 1927

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine statutare“

DOLIU NAȚIONAL

In noaptea de 19 spre 20 Iulie, M S. Regele Ferdinand al României întregite și-a dat obștescul sfârșit.

Vestea ne-a străpuns inima de durere, acoperind cu doliu sufletul întristat al națiunii.

Cine a fost, nu ne este dat nouă să spunem. Nu există pană de muritor contimporan, putând să proslăvească cum se cuvine pe Acela care s'a încoronat la Alba-Iulia.

Noi care am trăit în vremea Lui, stăm înmărmuriți în lumina gloriei Lui, visată de strămoși și de martiri.

Generațiile viitoare, având perspectiva istorică spre a-i judeca opera în scurta-i domnie, îl vor așeza în Panteonul neamului, alături de cei mai viteji, alături de cei mai înțelepți Voevozi, alături de cei mai buni Români, cari au trăit pe pământul frământat cu sângele acestui popor.

Posteritatea recunoscătoare, culegând din belșugul roadelor înfăptuirii Lui în mai puțin de 13 ani, îl va slăvi ca erou național, îi va cânta imnuri de glorie; iar geniul popular va încununa cu razele poeziei figura legendară a celui mai fericit din câți au stat ca stăpânitori de popoare înaintea tribunalului istoriei.

Noi contimporanii, în fața mormântului regal, deschis adânc și întunecat în sufletul fiecăruia, ne plecăm capetele cu smerenie și primim cu înpietrită resemnare creștinească hotărîrea Celui de Sus.

Nu ne putem răsvrăti contra voinții Celui a Tot Puternic; dar poporul își plânge pe răposatul Rege, cum a plâns întreg norodul Moldovei pe Ștefan cel Mare; cum a plâns țara văduvită pe Mihai Viteazul.

Ni l'a luat Providența în ceasul cel greu, când aveam nevoie de lumina sufletului Său curat românesc, când aveam nevoie de autoritatea Lui hotărîtoare, când aveam nevoie de voința Lui neînfrântă; puse toate aceste daruri în slujba neamului, pe care desrobindu-l l'a întregit.

Dar roadele faptelor Lui nu sunt menite să se risipească; cugetând la soarta hărăzită oricărui muritor, cu înaltă prevedere a lăsat întocmit rostul, în care să se desvolte, fără zdruncin, autoritatea supremă, ce va călăuzi Statul.

Dacă poporul simte în nemărginita-i durere, că a rămas fără părintele lui sufletesc, nu trebue să creadă că a rămas fără sprijinul conducerii în viitor. In așezământul trainic al cârmuirii fie-cărui Stat, moartea Monarhului nu aduce o clipă de discontinuitate în ținerea frînelor; în momentul suprem ele trec în alte mâini, și astfel din vremuri îndepărtate s'a stabilit regula cuprinsă în cuvintele: *Le roi est mort, vive le roi.* Când regele moare, se zice: trăiască regele. Noul rege poartă numele cel mai scump, ce poate încălzi un suflet de Român: se chiamă *Mihai I.* El este în fragedа lui vârstă ajutat de autoritatea, care a fost statornicită prin voința nestrămutată a Regelui Ferdinand și a întregei țări, representată prin Parlamentul din Ianuarie 1926; această autoritate este *Regența.* Firul conducerii a trecut imediat în mâinile Regenții exercitând o putere, pe care nimeni nu o poate înfrunta fără a se expune la sancțiunile aspre ale legilor în vigoare.

Din înalta-I prevedere și iubire de neam, a isvorît și întocmirea acestei autorități, menită să asigure țării liniștită propășire, dupăce a știut să umple scurta-i domnie cu fapte, cari îl așează în fruntea tuturor gloriilor naționale.

Dumnezeu să-l odihnească între cei drepți la locul de veșnică lumină, către care neamul românesc va privi cu mândrie în zile fericite și cu o nețărmurită nădejde la vremuri de grea cumpănă.

Cluj, 20 Iulie 1927. *„Infrățirea Românească“*

Două documente istorice.

Pentru ca toată suflarea românească să afle, ce nobile sentimente şi câtă neclintită hotărâre bărbătească au sălăşluit în sufletul Aceluia, care a purtat numele Ferdinand I Rege al României întregite, reproducem mai jos testamentul şi scrisoarea, din 15 Iulie 1927, către Primul ministru I. I. C. Brătianu, ale regelui defunct.

Testamentul Regelui Ferdinand I.

Acesta este testamentul meu, scris şi iscălit de propria mea mână, la 2 Iunie 1925, în reşedinţa mea de vară Sinaia.

In urma bolii de care cu voia lui Dumnezeu şi prin bunele îngrijiri ale medicilor noştri, am scăpat cu bine, socotit-am de a mea datorie să-mi aşez în scris dispoziţiile mele testamentare. Luând hotărîrile din urmă şi gândindu-mă la sfârşitul vieţii mele, îndrept către Atotputernicul, prinosul recunoştinţii mele că mi-a îngăduit să consacru munca poporului român a cărui propăşire a fost fără preget şi fără încetare scopul vieţii mele.

Neuitatul şi înţeleptul meu unchiu regele Carol I, în lunga şi slăvita sa domnie, a întemeiat puternic noul Stat al României, desvoltând mereu însuşirile de muncă şi de progres ale poporului ei redeşteptând şi organizând în glorioasa ei armată, străbunile virtuţii ostăşeşti ale neamului ei

Rezemaţi pe aceste virtuţii, la rândul meu am putut desăvârşi opera naţională şi am aflat în clipele celor mai hotărâtoare împrejurări, credinţa neclintită şi eroismul neţărmurit al oştirii de care mă simt legat din adâncul sufletului. A vrut astfel pronia cerească să nu lase fără rod domnia mea şi a dat dragostei mele de neam, cea mai scumpă şi sfântă răsplată.

Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte, ca să binecuvinteze şi în viitor soarta poporului român şi să hărăzească iubitului meu fiu, viitorul rege al României întregite, ajutor ceresc, ca la rândul său să întărească şi să sporească moştenirea naţională, unind tot mai strâns puterile şi însuşirile românilor din toate ţinuturile şi din toate straturile sociale.

Cu inimă de părinte îndemn, pe Carol să nu înceteze în orice clipă şi în orice împrejurare de a'şi închina toate puterile Neamului şi Statului, în a căror slujbă îi este hotărât să trăiască.

Multe şi grele sunt grijile Domnitorului în trudă neîncetată în serviciul statului; ele să stăpânesc însă prin simţul datoriei şi al jertfirii de sine; iar în faţa greutăţilor binecuvântarea lui Dumnezeu şi ajutorul sfetnicilor celor buni nu vor lipsi precum nu mi-au lipsit în vremea Domniei mele.

Către aceşti sfetnici îmi îndreptez astfel gândul recunoscător şi mulţumesc bunătăţii divine care mi-a îngăduit să pot preţui neasemuitul ajutor pentru sfatul celor credincioşi şi destoinici.

Dar mai presus de alţii, recunoştinţa mea merge către Aceea care mi-a fost tovarăşe şi sprijin, prin sfat şi credinţă, în toate vremurile şi în toate împrejurările. Dragostea ei de Ţară şi inima ei de Mumă îi vor însufleţi puteri noui pentru a-şi urma şi în viitor binefăcătoarea ei solicitudine.

Sunt convins că uniţi în iubire frăţească copiii noştri o vor înconjura şi îi vor păstra legăturile scumpe pe care au făcut fericirea vieţei noastre, precum nu mă îndoesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soţie şi după trecerea mea din viaţă, aceiaşi dragoste neschimbată.

R g a se lăsa ca reşedinţă soţiei mele regina Maria, palatul dela Cotroceni; iar Castelul Pelişor dela Sinaia împreună cu casa pentru oaspeţi — (Cavalier Haus) — şi depedinţele ce ţin de castelul Pelişor — (locuinţa personalului, garajul şi grajdul) hotărăsc a rămâne în folosinţa soţiei mele, cât timp va trăi.

Regina Maria va dispune după a sa voinţă de mobilierul din palatul Cotroceni şi Castelul Pelişor. Intreţinerea acestor reşedinţe este în sarcina moştenitorului meu la Tron.

In privinţa părţilor evaluate copiilor mei hotărăsc astfel:

Fiului meu Carol, principe moştenitor al României, ca urmaş al meu pe Tron, îi las pe lângă partea lui rezervatară, toată cotitatea disponibilă, şi hotărăsc să aibă partea sa de moştenire, întreaga moşie Sinaia-Predeal, împreună cu Castelul Peleş şi celelalte castele, clădiri şi stabilimente, cu sarcinile prevăzute în acest testament, pentru castelul Pelişor.

Ii mai las casele şi clădirile din Bucureşti, cari îi sunt absolut necesare. Totodată el va fi autorizat să plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu, principelui Nicolae al României, îi las moşia Broşteni, din valea Bistriţei Moldoveneşti şi casele din Bucureşti din strada Imperială cu tot locul lor, unde se află acum administraţia Domeniilor Coroanei.

Fiicei mele Elisabeta, regina Greciei, îi las Moşia Zorleni din judeţul Tutova şi un imobil în Bucureşti.

Fiica mea Maria, regina sârbilor, croaţilor şi slovenilor, îşi va lua partea în efecte şi în bani.

Ultimei mele fiice, Ileana, principesă a României, îi las moşia Poeni din judeţul Iaşi şi un imobil în Bucureşti.

Toată averea mea în bani, acţiuni, obligaţii, fonduri de Stat, după plata legatelor va complecta partea rezervată a fiecăruia din copiii mei. Imprejurările grele economice de după războiu şi greutăţile familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporind averea mea personală şi de aceia cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce aş dori.

Totuşi las în grija fiului meu urmaş la domnie, ca după sfatul ce va lua dela preşedintele consiliului de miniştri, patriarhul bisericei române, primul preşedinte al Curţii de Casaţie şi ministrul casei mele să distribue suma de cincizeci milioane lei (socotind leul după valoarea lui faţă de aur de azi) — următoarelor instituţiuni:

Fundaţiunii universitare Ferdinand I din Iaşi.

Orfeninatului agricol Ferdinand de pe moşia regală Zorleni, care va rămâne neatins de această moşie şi întreţinut de viitorul rege al României.

Academiei Române pentru ca venitul să servească la un premiu pe numele Meu, pentru cercetări asupra unor chestiuni economice româneşti.

Societăţii geografice române.

Bisericilor naţionale-ortodoxe şi unite, bisericii catolice, bisericei protestante şi celei israelite.

Unei instituţiuni de ajutorare pentru ofiţeri.

Societăţii „Astra" din Sibiu şi unei societăţi de cultură naţională din Cernăuţi şi Chişinău.

O sumă se va împărţi pentru săracii din capitalele tuturor judeţelor, după însemnătatea lor istorică şi numărul populaţiei lor.

Distribuirea sumelor de mai sus va fi începută numai după un an dela moartea mea, astfel că toate dobânzile acestor sume să rămână disponibile. Hotărăsc ca aceşti bani

să fie distribuiţi în modul următor:

Intregul personal superior şi inferior al Curţii regale al Casei şi al administraţiei Mele, va primi:

Cei cu peste zece ani de serviciu lefile pe un an întreg după moartea mea, cum sunt prevăzute în bugetul Meu, salar şi spor.

Cei cu cinci până la 10 ani de serviciu lefurile fără spor pe un an întreg.

Cei cu 1 până la 5 ani de serviciu lefurile fără spor pe jumătate de an.

Cei cu mai puţin de un an lefurile fără spor pe două luni.

Suma ce ar rămânea se va vărsa la fondul de pesiuni al Casei regale.

Inchei aceste ultime ale Mele dorinţe cu gândul care Mi-a stăpânit toată viaţa, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului Meu popor şi mă închin cu smerenie în faţa hotărârilor lui Dumnezeu şi iscălesc.

In numelui Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duh Amin.

Făcut în Sinaia la 2 Iunie 1925.

FERDINAND.

Codicil

A vroit Domnul să încerce ţara şi pe mine şi pe Regina cu o mare durere prin renunţarea la Tron a Principelui Carol. Până la sfârşitul vieţii nu se va şterge din inima mea jalea care m'a cuprins când m'am văzut silit să iau act de această hotărâre a primului meu născut, constatând că din nenorocire această măsură se impunea.

Interesele Statului şi ale Coroanei, cari în orce împrejurare am înţeles să mă stăpânească, schimbarea astfel făcută în moştenirea Tronului şi în familia regală prin noua situaţiune a fiului meu Carol, mă obligă să aduc următoarele modificări şi adaus la testamentul Meu sus scris.

Anulez dispoziţia mea cuprinsă în acest testament prin care lăsam fiului meu Carol, toată cotitatea disponibilă şi hotărârea de a cuprinde în partea sa de moştenire întreaga moşie Sinaia-Predeal împreună cu castelul Peleş şi celelalte castele, clădiri şi stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru castelul Pelişor, precum anulez şi legatele caselor şi clădirilor din Bucureşti cari sunt absolut necesare.

Hotărăsc ca toată această cotitate disponibilă, atât imobile cât şi mobilele de pe Valea Prahovei cu sarcinile prevăzute ca şi cele din Bucureşti cari sunt absolut necesare viitorului rege să revie urmaşului meu la Tronul României din familia mea, iar în timpul minorităţii sale să se bucure de folosinţa lor iubita mea soţie Regina Maria.

Vroesc ca partea rezervată ce se cuvine fiului meu Carol, s'o primească în bani şi efecte.

Luând aceste noui dispoziţii, potrivit dorinţei, ce totdeauna am avut, de a spori mijloacele noului Rege al României, rog Cerul ca să ajute pe iubitul Meu fiu Carol, în noua viaţă ce singur şi împotriva voinţei noastre şi-a ales-o şi să facă urmările acestei alegeri cât mai uşoare pentru el şi pentru ţară.

Făcut la Bucureşti în 11 Ianuarie 1926, scris şi iscălit cu propria mea mână.

Am scris şi iscălit cu propria mea mână acest testament pe trei coale, formând douăsprezece pagini, legate cu un fir alb şi am pus sigilul Meu.

Iunie în două, una mie nouă sute douzăci şi cinci.

FERDINAND.

Scrisoarea M. S. Regelui Ferdinand

Scumpul meu Preşedinte de Consiliu,

Ca creştin sunt totdeauna stăpânit de grija clipei când Mă voi înfăţişa în faţa Domnului: ca Român şi rege Mă gândesc neîncetat la soarta Ţării căreia am jertfit viaţa Mea pe pământ.

Dragostea Mea nu mă lasă să consider că datoria îmi încetează cu această viaţă şi nu pot să nu Mă gândesc la ce va fi în urma ei.

Dumnezeu a voit ca Coroana, de care e atât de indispensabil legată soarta Ţării, să treacă pe capul nepotului Meu nevârstnic Mihai. Rog Cerul să-l ocrotească şi să-i hărăzească binecuvântarea ca sub domnia lui să se întărească şi să sporească România clădită cu atâtea jertfe.

Fac apel la toţi bunii şi cinstiţii cetăţeni ai Ţării să ajute din toate puterile lor ca să nlesnească liniştita propăşire a Statului.

In fruntea lor, asupra scumpului meu fiu Nicolae ca Regent, împreună cu colegii Săi, cade cea mai grea răspundere în îndeplinirea sfintelor datorii. Cu credinţa şi dragostea ce înaintaşii familiei Sale i-au dat pildă, fiul meu va putea duce la bun sfârşit misiunea ce îi revine.

Nu pot privi spre viitor fără să Mă gândesc cu inimă de părinte la scumpul Meu fiu Carol, căruia îi urez viaţă cinstită şi fericită în noua soartă pe care şi-a croit-o împotriva silinţelor Noastre. Nu Mă îndoesc că, ca orice Român iubitor de Ţară şi mai devotat ca oricare altul, va stărui întru a înlesni prin tot ce atârnă încă de dânsul, ca România în timpul fiului său Mihai şi a urmaşilor Săi să se poată desvolta şi propăşi în linişte şi cu spor.

In ceeace Mă priveşte, cu hotărâre şi numai spre a nu turbura liniştea Ţării, M-am oprit de la mulţumirea sufletească de a-l revedea şi în acelaşi sentiment cer ca să nu se întoarcă în Ţară decât, precum s'a legat, când autorităţile legale îi vor îngădui.

Trebue ca fiul Meu Carol să caute astfel să impună oricăror rătăciţi respectul situaţiei legale, create prin renunţarea sa la Tron, aşa precum îi poruncesc cele mai imperioase datorii de Român, de fiu şi de părinte, ca să respecte legământul încheiat din proprie voinţă şi nesilit de nimeni.

Primiţi, Vă rog, scumpul Meu Preşedinte al Consiliului, expresiunea simţămintelor Mele afectuoase.

FERDINAND.

Reproducem după ziarul „Chemarea" din Botoşani următoarea

Scrisoare deschisă D-lui Cuza

DOMNULE PROFESOR,

Nu sunt nici doi ani de când **Liga Apărării Naţionale Creştine**, *ieşită dintr'o durere adâncă a naţiei române, ţi-a încredinţat comanda supremă: preşedinţia pe viaţă. Naţia ţi-a dat o oaste înflăcărată întemeiată pe legiuni bine organizate şi o mână de căpitani fanatici.*

Cu acele legiuni şi cu acei căpitani strânşi uniţi în jurul steagului, care era în mâinile D-tale, s'a câştigat anul trecut cea dintâi bătălie în luptă cu partidele politice, care sunt avantgarda inamicului nostru de moarte: Jidanul.

Nouă, şi cu D-ta zece, dintre cei mai de frunte luptători au pătruns în cetatea ce trebuia cucerită.

Era un pas bun către victorie. Naţia era în sărbătoare.

Ce ai făcut D-ta de a doua-zi a acelii victorii? Ai căutat să-ţi întăreşti poziţia cucerită? Să-ţi decorezi căpitanii? Să-ţi îmbărbătezi oastea

victorioasă, vizitând frontul pe toată linia, dimpreună cu vrednicii colaboratori, făuritori ai victoriei?

Nu. Nimic din toate acestea. Gloria te-a ameţit şi te-a făcut să uiţi şi cui o datorezi şi datoria pentru ziua de mâine. Ne mai sună încă în urechi vorbele D-tae trufaşe:

— N'am nevoe de nimeni! Eu sunt Liga! V'am scos din neant şi vă trimit în neant!

In loc să-ţi întăreşti oastea, te-ai apucat s'o dărâmi.

Şi, Doamne dacă e greu de clădit, ce uşor mai este de dărâmat!

Te-ai pus cu tot dinadinsul să-ţi surpi pe cei mai valoroşi aghiotanţi: pe un **Şumuleanu**, *pe un* **Codreanu**, *pe un* **Valer Pop**, *nişte flori ale patriotismului, nişte uriaşi ai luptei noastre naţionale!*

Te-ai străduit ca un disperat de la început să înlături de pe lângă D-ta pe alţi căpitani încercaţi şi fanatici: pe Iliescu, pe Vasiliu, pe Cârlan!

Priveşte-ţi astă-zi opera: Nici un fruntaş n'a mai răzbătut în cetatea de cucerit, nici chiar D-ta; căpitanii scârbiţi, oastea împrăştiată.

Eşti mulţumit?

Iţi surpaseşi stâlpii, era fatal să cazi.

Pe noi însă nu ne doare căderea D-tale. Ai meritat-o. Pe noi ne doare înfrângerea Ligii, care la a doua bătălie, dacă marele căpitan era cu adevărat mare, trebuia să iasă de două ori mai victorioasă ca la cea dintâi.

Ce ai făcut D-ta în alegerile acestea?

Cu cine te-ai luptat? Cu partidele? Cu jidanii? Nu! Cu noi, foştii d-tale colaboratori, stâlpii mişcării.

Ţi s'a trimis atunci când mai era vreme, un sol de înţelegere, pe o floare a inteligenţei, pe un înger al păcii, pe ilustrul fruntaş, Profesor universitar **I. C. Cătuneanu**, *ca să nu mergem cu dezbinarea până în faţa alegătorilor, ca să nu păţim ruşinea înfrângerii. L'ai respins. Ai spus că poate să piară Liga. D-ta singur eşti de ajuns.*

Şi iată ce ai făcut. Ai pus la Botoşani nu o listă împotriva noastră, ci două. Ai perdut, D-ta „marele" Cuza, zile în şir la Botoşani, pentruce? Ca să surpi pe întemeietorul şi sufletul Ligii în judeţul acesta, pe acela, care şi astăzi ţine pe umerii lui toată greutatea organizaţiei?!

Ai trimis pe feciorul D-tale, cuconelul Georgel, care nici măcar n'avea listă valabilă, care o fi el feciorul D-tale, dar în Ligă nu lucrează nimic, şi nu preţueşte nici măcar cât unul din şefii de sectoare din judeţ, l-ai pus ca să lucreze numai şi numai la dărâmarea unei organizaţii solide.

Noi urgisiţii D-tale nu ţi-am pus contra listă nici la Iaşi, nici la Neamţ, nici la Fălticeni. D-ta însă ai lucrat cu răutate numai împotriva adevăraţilor fruntaşi şi sprijinitori ai mişcării.

Ţi-au plăcut cuconeii şi secăturile. Satură-te de ei acuma.

Te-a înghiţit şi pe D-ta neantul, în care trimiteai pe alţii.

Dar naţiunea amăgită de D-ta, are dreptul, să-ţi ceară socoteală, să te dea în judecată, să-ţi strige tare:

— Domnule Cuza: Ce mi-ai făcut oastea? Ce ai făcut cu legiunile? Ce ai făcut cu căpitanii?!

Vare! Redde mihi legiones!

Corneliu Şumuleanu

13 Iulie, 1927, Iaşi.

Kogălniceanu în luptă cu Jidanii.

România mică în faza ei de consolidare ne oferă pagini de viaţă şi virilitate în apărarea intereselor ei în lăuntru şi în afară, pe cari din nenorocire astăzi nu le mai putem înregistra în România întregită. Pare că o fatalitate ne-a micşorat curajul civic în ţara mărită, ne-a stârpit simţul demnităţii, dupăce am ajuns la unitatea naţională.

Şi în România mică, ca şi în România-Mare, şi tot în faza consolidării, acum ca şi atunci, Jidanii ne pun toate piedicele şi interne şi externe spre a zădărnici închegarea naţiunii române într'un tot indivizibil, sănătos şi puternic, înviorat de un singur suflet.

Nu se poate desfăşura aici sub ochii cititorilor noştri toate peripeţiile zilnice ale luptei, ce au avut să ducă fruntaşii politici ai României mici spre a păstra demnitatea şi vitalitatea poporului român în contra atacurilor tot mai înverşunate şi mai puternice ale Jidanilor de peste hotare, în nelipsită complicitate cu consângenii lor din ţară.

Ar trebui să desvăluim dedesupturile istoriei noastre contimporane dela 1858 până la isbucnirea răsboiului mondial. Să poftească a aduce la lumină *sine ira et studio*, zicea istoricul clasic, *fără frică de Jidani şi dor neînfrânat de reclamă*, zicem astăzi, să poftească a face lumină asupra chestiunii *amestecului ocult al Jidovimei în istoria noastră dela 1858 până la 1914*, domnii cari ocupă posturi de profesori universitari şi academiciani tocmai ca specialişti ai istoriei noastre din ultimul veac.

Să aibă acest curaj şi opinia publică românească va fi cuprinsă de o legitimă indignare, aflând cât rău au făcut Jidanii tânărului Stat român şi câte greutăţi i-au pus în calea consolidării lui.

Din acest imens material, ce îşi aşteaptă artistul care să clădească opera nemuritoare a adevărului istoric, se înalţă impunând respect şi admiraţie chipul plin de vigoare al lui Mihail Kogălniceanu.

Nu întreaga lui activitate desfăşurată în lupta contra Jidanilor poate fi aici arătată, ci numai un act din măreaţa serie. Şi anume, trebue să cunoască marele public românesc atitudinea lui, atunci când Jidovimea de peste graniţă, prin Alianţa Universală Israelită, pusă în mişcare de către Jidanii calomniatori din lăuntrul ţării, a ridicat pe însuşi Napoleon III în contra României mici, făcând ca prin Ministerul de Externe al Imperiului francez, în anul 1869, să se trimeată o notă diplomatică la Bucureşti, prin care se protesta contra atitudinei luată de guvernul român, în chestiunea jidovească. Mihail Kogălniceanu era Ministru de Interne.

Nota formulată de Marchizul de La Valette, Ministru de Externe al Franţei, a fost transmisă prin agentul diplomatic al Franţei la Bucureşti, prin dl Mellinet, Ministrului de externe român; şi de aici a fost comunicată Ministrului de Interne Kogălniceanu, care, în această calitate, în conformitate cu regimul juridic atunci în vigoare, isgonise din satele Moldovei Jidani, pripăşiţi prin fraudă, îndeletnicindu-se cu ocupaţia, oprită lor, de a fi cârciumari.

La nota ce i s'a adus la cunoştinţă Ministrul de Interne răspunde Ministerului de externe, pentru ca de aici să ajungă mai departe pe calea obişnuită la puterea care a făcut intervenţia şi la toate cabinetele din Europa.

Răspunsul dat de Kogălniceanu pune chestiunea jidovească în întregul el, împărtăşindu-se din concepţiile timpului, apreciind tot pericolul

național și economic, ce reprezintă Jidanii pentru poporul român; fără însă ca autorul să ajungă la acea înălțime de judecată *definitivă* în problema jidovească, așa cum a fixat-o Vasile Conta în discursul său ținut cu 10 ani mai târziu, la 1879. Il reproducem totuși în întregime, respectând chiar ortografia, astăzi cu totul ieșită din uz.[1]]

Deși gândirea așternută în rândurile ce urmează, nu este în concordanță cu concepția noastră, în ce privește asimilarea Jidanilor, socotim totuși necesar să comunicăm publicului românesc un document din trecutul frământat al României mici, când un bărbat de Stat ca Mihail Kogălniceanu, *nu ca simplu particular ci în calitate de Ministru de Interne*, a prezentat înaintea Europei instigată de Jidani contra noastră, chestiunea jidovească cu atâta claritate independență de caracter și de umitate, încât pentru lungă vreme a închis gura bârfitorilor din afară. Ideile lui nu mai corespund astăzi în întregime realității. Credința lui de atunci în asimilarea Jidanilor este răsturnată prin fapte petrecute în mai bine de o jumătate de veac. Astăzi nici un om luminat, de bună credință, nu mai poate susține o teză pe care chiar Jidanii o resping cu mândrie, afirmând că sunt un popor *deosebit*, care înțelege să conviețuiască cu alte neamuri în acelaşi Stat-gazdă, dar să nu se contopească cu națiunea alcătuitoare de Stat.

Așa dar, din acest punct de vedere documentul, care emană din pana Ministrului Kogălniceanu, apare învechit; dar, în afară de aceasta lipsă, cuprinsul actului diplomatic rămâne de o palpitantă actualitate pentru două motive decisive:

1. pentrucă atinge miezul chestiunii jidovești, înlăturând toate obiecțiunile cu cari Jidanii, printr'o neîntrecută perfidie, caută să complice chestiunea, spre a se înfățișa lumii ca victime ale intoleranței religioase;

2. pentrucă apare înaintea posterității ca un apărător titanic al drepturilor neamului românesc. Din rândurile scrise se desprinde o căldură, o hotărîre și un curaj civic, din care tineretul de astăzi trebue să se inspire formându-și sufletul, spre a fi la înălțimea problemelor, ce se vor pune României de mâine în luptă cu toți aceia, cari vor căuta să ne îngreuieze împlinirea misiunii noastre istorice, de a fi Statul radiant de putere și lumină în basinul bogat al Dunării de jos. Citiți, domnilor studenți, faimosul document:[1]].

(Către Ministeriulu de esterne)

Domnule ministru,

Am cititu cu cea mai mare luare aminte nota ce D-nu Mellinet, aginte și consulu generale al Franciei, v'a adresatu cu data 3|15 Iuniu 1869, în privința isgonirii unui număru de israeliți din comunele rurale ale Moldovei. Recunoscința ce avem pentru Francia și pentru gloriosului seu Imperatore marele binefăcătoru al României, 'mi impune détoria de a da D-lui Mellinet și guvernului ce represintă, esplicațiunile cele mai leali și mai îndestulitóre asupra cestiunei ce tratéză nota D-niei séle.

Acésta o fac mai alesu in privire că, pre câtu védu guvernulu Imperiale este reu informatu despre împregiurările israeliților din România și détoria nóstră este de a convinge pe Francia și pe cea-altă lume civilisată că numai în România nu sunt și nu vor fi persecuțiuni religióse.

Mai inainte de tóte, nu'mi potu ascunde dureróse impresiune ce 'mi-a causată cetirea acestei note. De la intrarea nóstră în Ministeriu, noi ne măgulimu a o crede, am datu și in afară și in intru probe destule despre politica nóstră de moderațiune și de deplină legalitate și acésta in tóte cestiunile. In privința israeliților, noi in deosebi amu luatu tóte mésurile reclamate de umanitate și permise de legile țerei, spre a asigura viéța, onórea și averile lor; și in timpu de aprópe șépte luni, nici unu actu violentu nu a venitu să dea uă desmințire cugetăriloru și mésuriloru administrațiunii nóstre. Acestu resultatu inse, nu l'am pututu dobândi de câtu ținându sémă și *de suferințele populațiunei Române, pe care la intrarea nóstră în Ministeru, am găsit-o adânc iritată in contra israeliților din județele Moldovei.*

Eram, déră, in dreptu de a ne aștepta că guvernulu Francezu va fi celu d'ânteiu intru a recunosce bunele nóstre intențiuni și necontenitele nóstre stăruinți pentru a linisci patimele și a intemeia in țéră ordinea, prin satisfacerea drepteloru interese ale populațiuniloru.

Din nenorocire, inse, incepu a me teme că bunele nóstre intențiuni nu sunte in afară apreciate după cumu amu fi in dreptu a ne ascepta. Vedu că israeliții nu recunoscu indestulu totu ce ei détoréza administrațiunii nóstre și omeniloru ce o compunu. Vedu cu măhnire, pentru dânșii, că ei, in locu de a se adresa la generositatea națiunii Române, la dreptatea domnului și a corpuriloru legiuitóre a Statului, *ei érăși recurgu la intervențiuni străine*. Acestu modu de urmare, o spunu cu tóta francheța, *nu este calea cea mai nemerită pentru ca israeliții din România să'și atragă simpatiele națiunii, care le-a datu uă largă ospitalitate*, și așa să ajungă a dobândi de la dreptatea ei uă prefacere in condițiunea loru legale de astă-zi. Vin acumu la cestiune:

Escelența sa Marchisulu de la Valette intervine în acéstă afacere interióră, și cu totul de competința guvernului Românu, *în urma tânguirii făcută presidentului alianței israelite din Paris, de către jidovii din Moldova, și apoi de către acésta adresată guvernului imperiale;* și acéstă intervențiune Escelența sa o face cu dreptului de ministru alu unei puteri garante, și în privire că mésurile luate de administrațiunea română contra cârciumarilor și accisariloru israeliți din satele Moldovei ar fi uă lovire a unoru drepturi puse sub protecțiunea dispozițiuniloru constituționale și a convențiunii din 1858.

Despre plângerea israeliților din Moldova către autorități și asociațiuni străine, eu 'miam rostitu mai susu opiniunea. Despre intervenirea alianței israelite către guvernulu Francezu, nu am a zice nimicu, acésta fiindu afară din cerculu nostru de acțiune. Suntu inse détoru a'mi face tóte reservele mele în privința teoriei că *neînvoirea jidoviloru de a fi cărciumari și accisari în satele nóstre* ar fi uă violațiune a convențiunii de la Paris, și că acésta ar da unu dreptu puteriloru garante de a interveni.

Escelența sa Marchisulu de la Valette este prea luminatu spre a sci că autonomia României nu datéză de eri. Principatele Moldova și Valachia, de secoli, își au, și au sciutu a'și păstra, libertatea de administrațiune și de legislațiune, asigurate fiindu acestea prin vechile nóstre tractate, încheiate cu cei mai ilustri și mai potenți sultani ai imperiului Ottomanu.

Tractatulu din Paris, și conven-

[1]) Copiat după *Bujoreanu*, Colecțiune de legiuirile României. Tom I pag. 887.

[1]) reprodus în părțile lui esențiale, în traducere franceză, de *Verax în La Roumanie et les Juifs*. București 1903, pag. 140 și următoare.

ţiunea ce 'i-a urmatu, n'a făcutu altuceva, de câtu a completa şi a pune sub garanţa mariloru puteri europene seculara nóstre autonomiă. Acestu dreptu a dobânditu uă recunóscere şi mai intinsă, şi mai absolută, prin preambululu pusu de către ênsuşi puterile garante în capulu Statutului de la 2 Mai 1864. Acestu preambulu rostesce textuale: „Principatele-Unite potu în viitoru a modifica şi a schimba legile cari privescu administraţiunea loru din intru, cu concursulu legalu al tutulor puterilor stabilite, şi fară nici uă intervenţiune".

In puterea acestui principiu, naţiunea Română şi-a dat constituţiunea din 11 Iuliu 1866, care inlocuesce convenţiunea din 1858 in totu ce privesce organisaţiunea internă a României.

Facu déră, apelu la înalta înţelepciune şi la cunoscuta nepărtinire a Marchisului de la Valette, să otărască singură déca una séu mai multe puteri suntu acum in dreptu de a interveni in afacerile interne a României, şi prin urmare, a'i lovi autonomia, când frumósa lor misiune este tocmai de a o apera, in calitatea loru de puteri garante.

Intervenirea puteriloru în cestiunea israeliţiloru, pre baza convenţiunii, ar fi apoi, şi cea mai puçinu nemerită; căci, tocmai convenţiunea din 1858, art. 46 şi constituţiunea din 1866, art. 7 prevedu pentru israeliţi un regim esceptionale. Făcându'mi reservă in privinţa cestiunii de dreptu, am acum de uă plăcută şi respectósă détoria de a da guvernămêntului imperiale esplicaţiunile cele mai largi şi mai indestulătóre în privinţa fapteloru.

De gintă latină, deprinşi a vedea in Francia marea loru suroră şi gloriósa loru bine făcetóre, Românii ţin mai presus de tóte, la buna voinţă şi stima naţiunii francese şi a împératului seu.

Ar fi, déră, uă nenorocire pentru noi ca guvernămêntulu imperiale să aibă ideea că in România este, séu ar putea fi vre uă dată persecuţiune religiósă. *Toleranţa religiósă este uă virtute străveche pre ţărmurile Dunărei de jos. De secoli ospitalitatea dată străinului este scrisă pre drapelurile nóstre, şi, ca uă virtute strămoşéscă, ea este practicată şi de noi atâtu în palatulu bogatului câtu şi in bordeiulu seracului.*

Istoria este martură că in vremea, cându in Ispania ómenii se ardeau pentru opiniuni religióse, in vremea cându jidovii se isgoneau din Germania, *România le acorda uă largă ospitalitate,* **căria dânsa astă-zi ii devine victimă!** *Nu, déra, uă asemenea ţéră póte fi teatrul unei persecuţiuni religióse, póte fi calificată de barbară şi dată pradă reprobaţiunii lumii civilisată.*

De unu timpu incóce ni se aruncă sistematicu aceste calificări. Domnia vóstră, in calitate de ministru de esterne, cunósceţi mai bine de cât mine cauzele secrete ale aeestei rădicări subite de paveze în contra nóstră. Eu, ca ministru de interne, nu potu zice de cât *că opiniunea publică din străinătate este indusă in eróre,* şi că cestiunea nu este bine cunoscută.

In adeveru, in România, cestiunea jidovilor nu este uă cestiune religiósă, ea este cu totul de altă natură. **Ea este uă cestiune naţioţionale şi tot-uădată uă cestiune economică.**

In România jidovii nu constituescu numai uă comunitate religiósă deosebită; ei constituescu in tótă puterea cuvêntului uă naţionalitate, străină de Români prin origină, prin limbă, prin portu, prin moravuri, şi chiar prin sentimente.

In România israeliţii nu sunt ceea ce sunt în ţerile civilisate, adică Francesi in Francia, Englesi in Anglia, Italieni in Italia, Germani in Germania, deosebindu-se de cei-alţi locuitori ai aceloru ţeri numai prin religiune, iară in tóte cele-alte fiindu asimilaţi cu desăvêrşire cu cele-alte clase ale populaţiunii, şi acésta cu multu inainte d'a fi dobânditu acele drepturi pre care ei le reclamă in România inainte de a fi devenitu de faptu Români

Şi guvernu, şi naţiune, avem totu dreptulu şi détoria de a ne ingriji de progresulu acestei naţiuni străine ce stă în mijloculu nostru şi care necontenitu sporesce prin emigrarea jidoviloru din Galiţia şi Podolia invecinate provincii ale vechei Polonie.

Nu este, prin urmare, la mijlocu persecuţiune religiósă, căci, de ar fi aşa israeliţii ar întêmpina interdicţiunea séu restricţiunea şi esercitiulu cultului loru, ceea ce nu este. Sinagogele loru nu s'ar rădica libere alăturea cu bisericile creştine. Invăţămêntulu loru religiosu, publicarea cărţiloru loru de cultu, asemenea nu ar fi învoite.

Déca rabinatulu, déca invețămêntulu religiósu, déca instituţiunile de crescere şi de binefacere suntu mai inapoiate la jidovi de câtu la creştini, causa este ênsăşi pucina iniţiativă şi gradulu inapoiatu de cultură a marei majorităţi a israeliţiloru. şi in deosebi a celor de preste Milcovu. Puçinulu progresu ce israeliţii din Moldova au făcutu în ultimii ani in aceste ramure ale imbunătăţiriloru religióse şi sociale, acésta o détorează numai guvernului românu, şi să'mi fie permisu de a ne zice, şi mie in deosebi, carele in intreitulu rându, când am avutu onóre a fi pusă in capulu Ministeriulu de interne, chiar cu compromiterea mea, inaintea compatrioţiloru mei, şi trebue să o zicu, şi în contra voinţei şi prejudiţieloru majorităţii israeliţiloru, ami lucratu cu stăruinţă la luminarea tineriloru loru şi la asimilarea loru cu cei-alţi locuitori ai României.

Eu me voiu opri aci, in privinţa lucrăriloru mele, voiu lăsa să vorbească pentru mine alăturatele acte (litera A şi B.) cari mi s'au adresatu de către cei mai notabili israeliţi din Iaşi şi din Bucurescu, şi ale căroru nume trebue să fie bine cunoscute alianţei israelite din Paris.

Din cetirea aceloru acte credu că D lu Marchis de La Valette va dobândi convicţiunea că ênşii cei mai luminaţi dintre israeliţi se plâng de ignorenţa şi de prejudiţiele marei majorităţi a coreligionariloru loru, şi că aci este obstacolulu celu mai mare care va impedica pentru multu timpu âncă realţarea culturei israeliţiloru şi prin urmare şi asimilarea loru cu Românii.

Va mai vedea Escelenţa sa că in vreme cându cele-alte populaţiuni şi comunităţi din ţéră reclamă o lărgire de drepturi in ocârmuirea afaceriloru loru, cei mai de frunte israeliţi reclamă desfiinţarea autonomiei ce li s'a datu ca unu daru funestu, pentru că-i lasă pradă ignorenţei şi prejudiţieloru mulţimei.

In fine, tóte acele acte voru areta Ministeriului Francesu totu ce eu in succesivele mele administraţiuni amu făcutu pentru luminarea şi invăţătura israeliţiloru, şi că, prin urmare numai administraţiunei din care amu onóre a face parte, şi mie în deosebi, nu ni se póte arunca numele de barbari şi de persecutori in materiă de religiune.

Amu tratatu partea naţionale, şi in trécătu şi acea religiósă a cestiunii; *voiu oborda acum şi partea economică.*

Toţi aceia cari au visitatu Principatele, şi în deosebi Moldova, s'au înspăimântatu de aspectulu tristu, spre a nu ḑice mai multu, ce'lu infăçişézá israeliţii polonezi cari im-

poporéză orașele nóstre. Cându ei au cercetatu mai in fondu comerciului, industria și medțiele de viețuire a acestei mulțimi, acești căletori s'au spăimântatu și mai multu, căci au vedutu **că jidovii suntu consumători fără a fi producători,** și **că marea, și potu dice singura și principala loru industriă, este debitulu beuturiloru.** *Reprezentanții puteriloru cari residă în Iași, am convincțiunea că ei énșii recunoscu acestu reu grozavu ce ròde inima Moldovei! și décă mi-ar fi permisu a chiăma de martoru pre unulu din acești agenți ai puterilor europene, cari ca puteri creștine trebue să aibă milă și pentru creștinii din Moldova, n'așu avea trebuință să recurgă la nimeni altulu de câtu la ênsuși consululu Franciei din Iași.*

De aceea, nu de astădi, ci de a pururea, în tot timpulu și sub tóte regimele, toți domnii, toți bărbații de Statu ai României, toți acei ce pórtă unu interesu viu pentru țéra loru, s'au preocupată de necesitatea de a opri esploatarea poporului română prin unu altu poporu străinu lui, prin jidovi.

Unul din mediele adoptate, și care și astădi este în vigóre, — voiu dovedi'o mai josu, — *este acela care opresce jidoviloru statornicirea de domiciliu in sate, și in specialu specularea beuturiloru.*

Și in adeveru, jidovii, prin ênseși constituțiunea proprietății fonciare in România, suntu puși in posițiunea escepționale de a nu putea avea, de a nu'și statornici unu domiciliu in comunele nóstre rurale.

Acésta, pentru că după legea fundamentală a țerii numai acei ce aparținu la unu ritu crestinu potu cumpăra, moșie séu domenii. Părți mici de pămêntu, asemene, jidovii nu pot cumpăra, fiindu că proprietatea fonciară mică nu este fondată in România de cât dela 14 August 1864, — data legii rurale, — și că după acéstă lege, foștii clăcași suntu mărginiți de a'și vinde proprietățile lor in termin de 30 ani. Așa déră, jidovii nu au și nu potu dovedi că, afară de cuprinderea orașeloru, ar avea uă singură palmă de pămêntu care să'i indreptuáscă a sprijini plângerea loru, adică că aru avea in sate domiciliuri, și că administrațiunea 'i ar fi isgonitu din acele domiciliuri.

Jidovii, în sate nu suntu de câtu chiriași de case pe carii le au năimite cu plată de câștiuri, dela unulu pêne la trei ani. Și nici din aceste domiciliuri provisorii cârciumarii și accisarii jidovi n'au fostu isgoniți, pentru că mesura recomandată prefectiloru prin circularea mea din 15 Ianuariu 1869 (vedi litera C.) nu are altu scopu de câtu a opri pe proprietarii fonciari și pe comune de a închiria cârciumile și accisele la jidovi, acésta potrivitu legii esistente. Circulara mea dice categoricu că contractele de închiriere să fie respectate pêne la terminarea lor.

In cancelaria Ministerului meu, eu amu, pe județe și pe plase, liste nominale și speciale de jidovii cârciumari și accisari, a căroru contracte s'au implinitu și de acei ce, avênd contracte legalisate și cu terminu mai lungu de câtu 23 Apriliu (5 Maiu), au remasu în sate. Suntu prin urmare pusu in posițiune de a cunosce condițiunea fie-căruia din acești chiriași, și décă unuia măcaru din ei i s'a făcutu vre uă strâmbătate, la cea ântêiu plângere eu ii voiu face dreptate, precumu deja amu făcută la toți acei carii au cerut legiuita mea intervențiune.

Asemenea nu este esactu că nu s'au datu cârciumariloru și accisarilor, a căror contracte au espirat, terminele necesarii pentru a incasa détoriile loru de la locuitori. Din contra, eu amu datu mai multe circulare in acéstă materie, și dilnicu dau ordine administrațiunilor județiane de a invoi asemenea termine. Décă cu aceste ordine subalternii au comisu abusuri, eu voiu face, totu ce'mi va fi prin putință a le repri ma; și deja am cerutu prefecturei de Bârladu de a'mi da uă lămurire esactă in privința israeliților ce se pretindu că s'au isgonitu cu violență din satele acelui județu.

Spre a me resuma: eu nu amu scosu pe niciunu ebreu din domicilulu seu pe simplulu cuvêntu că după tóte legile țerei, israeliții în România nu au dreptu de domiciliu in sate precum acesta este casulu și in Serbia.

Eu am mărginitu numai închirierea pe viitoru de cârciume și accisuri la israeliți, și mai în specialu, la cei ce se numesc Galițiani și Podoliani. Mésura acésta este intemeiată pe regulamentulu organicu și pe legea votată de adunarea generală, și sancționată de Domnulu Michailu Sturza și pe care nici uă lege posterioară n'a desființat'o pénă astădi, ba chiar toți ministrii de interne și inainte și in urma convențiunii, au ordonantu și menținutu aplicarea ei. Dovédă suntu ordinele predecesoriloru mei și anume: din 17 și 28 Iuniu 1861, din timpul ministerului Dlui Costa Foru: din 5 Februariu 1866 subscrisu de generalulu Florescu; din 11 Martie și 11 Apriliu 1866 către prefectura de Râmnicu-Săratu, subscris de Principele Dimitrie Ghica, etc., etc.

Mi se va obiecta, póte că convențiunea și constituțiunea proclamă principii mai liberale, și acésta fără privire de religiune. Póte să fie, însă aceste acte nu enunciază de câtu principii carii pentru a putea sfărima legile anterióre și a fi aplicate, au trebuință de a fi traduse in legi organice și positive.

Așa convențiunea la art. 46 proclamă, în principiu, emanciparea clăcașilor și oborirea monopoluriloru; și cu tóte acestea, sătenii nostrii au urmatu a face claca și a fi supuși monopolului beuturiloru încă șése ani, până ce in 1864 s'a promulgată legea rurală ce a desființatu clasa, decimea și monopolurile.

Și apoi chiaru in Francia, óre principiulu libertății comerciului in aplicațiune nu'și are excepțiunile séle?

Că eu nu suntu pornitu din nici uă ură contra jidoviloru, și că pe câtu'mi este permisu prin legile țerei me silescu din contra a face ca și jidovii să pótă beneficia de avantagele libertății industriei; dovedescu alte ordine ale mele (vedi anexa D) carii chiar prin sate permitu unu domiciliu provisoriu la mai multe categorii de meseriași israeliți, precum: machiniști, velniceri, zidari, dulgheri, croitori etc.

A merge mai departe in contra legiloru positive și in contra interesului națiunii mele ar fi să lipsescu ênsuși détoriiloru mele de ministru românu, și ar fi să compromitu ênseși securitatea publică, căci populațiunea română negăsindu in guvernu protecțiunea și aperarea loru, ar putea recurge la medii extreme a cărora cele ântêiu victime ar fi jidovii cârciumari.

In acéstă situatiune nu un ministru, ci dece ministri succedându-se la putere, unulu după altulu, n'aru putea face altu-felu de câtu ceea ce amu făcut eu și predecesorii mei; și acésta póte chiaru in interesulu jidoviloru, precum deja o și recunoscu cei mai luminați dintre ei.

Și apoi Românii n'au pretențiunea de a fi civilisați in 1869, de câtu erau Francesii in 1806—1812.

Excelența sa Marchisulu de la Valette cunósce mai bine de câtu mine mésurile excepționali, pe cari Napoleon celu mare, in interesulu Fran-

cesiloru, au fostu silitu să le ia in contra jidoviloru din Alsacia şi din Lorena.

Ministrii ai României, ai unei ţéri cu un regimu constituţionale, noi nu putem a guverna de câtu conformu cu voinţa naţiunii.

Suntemu dători a ţine sémă de trebuinţele, de păsurile, şi péne la unu óre-care punctu, chiaru şi de prejudecăţile ei.

D-vóstră domnule ministru cunósceţi furtunele ce s'au iscat şi in adunare şi in ţéră numai cându unu ministru cutéză să ḍică unu cuvânt in chestiunea israelită; sciţi la câte restălmăciri, la câtă agitaţiune a datu locu propunerea ce in şedinţa din 22 Maiu a. c. amu făcutu deputaţiloru pentru a orândui anchetă parlamentară in acéstă afacere complicată şi gravă.

Acésta dovedesce marea iritaţiune din partea populaţiunilor române, provenite din grele suferinţe şi din uă legitimă ingrijire, căci este vocea unei naţiuni ce se simte ameninţată in naţionalitatea sa şi in interesele séle economice. **Acéstă voce străini o potu inăbuşi, deră nu este permisu nici unui ministru român, de ori ce partidu aru fi, de a nu o asculta.**

Acum, póte ni se va face intrebarea, trebue ca starea lucruriloru, in ce privesce jidovii, să remână nedeterminată, cum ea este astăḍi?

Respundu categoricu: Nu! Din contra, trebue să ne ocupăm energicu şi neadormitu cu luminarea şi imbunetăţirea acestei clase numeróse a populaţiunii nóstre, ca aşa să ajungem la stingerea ureloru populare ce sunt in contra jidoviloru, şi la asimilarea loru cu cei-alţi locuitori al României.

Acésta inse nu se va putea dodândi de câtu respectându-se mai ânteiu interesele naţiunii şi ale ţărei, de câtu respectându-se prescripţiunile constituţiunii, care, in aceea ce privesce drepturile politice, deja s'a rostit intr'un chip definitivu. Şi nu noi, şi d'abia trei ani după promulgarea ei, vomu veni să ceremu modificarea sau călcarea legii.

Déra este a ḍice că in afară de restricţiunile constituţiunii nu este nimicu de făcutu in acéstă ţéră pentru imbunătăţirea sórtei israeliţiloru şi pentru a face din ei locuitori folositori ai celoru-alte clase a populaţiunii nóstre?

In şedinţa camerei din 22 Maiu eu am expus cari suntu părerile mele despre ceea ce este de făcutu şi dorindu a supune acele păreri inaltei apreciaţiuni a guvernementului francesu, îmi şi permitu a vă anexa aci cuvintele mele (veḍi lit. E).

Déră, acésta este misiunea nóstră pentru viitoru. Pentru trecutu şi chiare pentru present, iarăşi nu se potu plânge israeliţii in contra României.

De la convenţinnea din 1858 şi pêna astăḍi, adică intr'unu şir de aprópe 12 ani, şi guvern şi naţiune au cătatu să imbuneze sórta israeliţiloru desfiinţându mai multe legi ce purtau marca barbariei şi punându legi in armonie cu spiritulu civilisaţiunii moderne.

Nu cu mulţi ani mai 'nainte, israeliţii erau adevăraţi paria in societatea nóstră şi nu avéu dreptulu nici măcaru in materie criminale de a mărturi in contra creştiniloru.

Persónele şi averile loru supuse la diferite restricţiuni şi demnitatea omenéscă chiar putea să fie insultată in ei, fără să pótă recurge la scutulu legiloru. Asemenea mai multe profesiuni le erau interḍise. Astăḍi acéstă deplorabilă stare de lucruri a contenitu; israeliţii se bucură de libertatea de consciinţă şi de religiune cea mai absolută. Ei au dobânditu mai multe drepturi civile; potu a exersa cele mai multe din profesiunile interḍise; ei sunt astăḍi profesori şi medici, şi în aceste ênsuşiri potu fi şi funcţionari ai Statului; mai pot fi farmacişti, tipografi, ceea ce înainte le era interḍis. Prin legea comunale mai multe categorii de israeliţi şi în speciale acei ce au trecutu prin scólé séu armată, au dobânditu drepturi comunale. In fine, israeliţii astăḍi se bucură de mai multe drepturi constituţionale. Respectulu domiciliulu şi alu persónei, dreptulu la înveţămêntulu salariatu de Stat, libertatea de consciinţă, de intrunire şi de presă tóte acestea israeliţii le au pe acelaşu picior ca şi Românii.

Ei bine tóte aceste drepturi israeliţii le détorescu numai liberei voinţi şi sentimentului de dreptate alu Româniloru, fără nici uă intervenţiune diplomatică, fără nici uă presiune străină. Ei voru dobândi şi mai multu, inse, spre a ajunge la acestu resultatu, ei trebue a se otărî de a se adresa numai la generositatea ţerei, numai la dreptatea acelei naţiuni care in timpuri grele a datu ospitalitate părinţilor loru, şi chiaru astăḍi ii hrănesce cu imbelşugare. Activitatea loru intrebuinţeze-o nu intru a stârni României complicaţiuni diplomatice, ci intru a da mijloculu loru impulsiunii civilisaţiunii şi Romanismului. Imiteze pe coreligionarii lor din Francia, din Anglia, din Germania, să adopte limba şi moravurile Românesci, să intre in scólele şi in armata nóstră, să dea activităţii şi inteligenţei loru uă direcţiune folositóre şi celoru-alte clase a societăţii, în miḍloculu căreia ei vieţuescu, să se asimileze, în fine, cu cei-alţi locuitori ai ţerei, şi când ei voru deveni Români de facto, fie siguri că România in inaltulu ei sentimentu de dreptate, şi in deplina sa autonomie, nu va sta la induoélă de a i strânge la sinulu seu, ca şi pe cei-alţi fii ai séi, fără a se uita prin ce cultu adoréză pe Dumnedeu.

Aşi fi prea fericitu décă slabele mele cuvinte aru putea să distrugă din consciinţa ministriloru Francesi réua impresiune, produsă de raporturile eronate ale corespondenţiloru sei din Moldova, şi ale alianţei israelite; căci, precum am mai ḍis'o, România ţine la protecţiunea, şi mai multu ancă, la buna opiniune a Franciei. Şi aşa fiindu şi in cestiunea israeliţiloru ca şi in tóte cestiunile, noi, şi ca ministri şi ca Români, vomu căuta a ne face demni de buna voinţă şi de stima naţiunii francese şi a guvernului séu.

Primiţi, domnule ministru, expresiunea prea deosebitei mele consideraţiuni şi afectaţiuni

Ministru de interne:
M. Kogălniceanu.

Iată un document, care în părţile lui subliniate conţine adevăruri denunţate opiniei publice europene, fără reserve şi fără reticenţe, cum se cuvine să facă ori-ce conducător politic, atunci când neamul său se află în grea suferinţă.

De la 1869 până la 1927 suferinţa poporului român a crescut, prin faptul că s'a acordat drepturi politice Jidanilor în bloc; a crescut prin faptul imigraţiei aceluiaşi element neproductiv dar consumător — aşa dar parazitar — în aşa măsură, încât la oraşe şi în satele din nordul ţării s'a schimbat structura etnică a populaţiei autohtone.

Dela 1869 până la 1927 Jidanii continuă cu puterile sporite, ce le-a adus războiul mondial, să atace vitalitatea poporului român prin răspândirea alcoolismului; continuă să împiedece închegarea noului stat prin intervenţii streine puse în mişcare în mod ocult la Liga Naţiunilor. Aceiaşi perfidă tactică la 1927 ca şi la 1869 de a ne ucide populaţia rurală prin alcool şi a ne sdruncina încrederea în suveranitatea Statului prin imixtiuni din afară!

De la 1869 până la 1927 multe s'au schimbat în dauna noastră, ridicând la o efectivă putere elementul semit. Nu este locul să enumărăm aici cuceririle Jidanilor în tara, pe care ei au insultat-o, trădat-o şi jefuit-o în tovărăşia Neamţului cotropitor, în decursul răsboiului pentru întregirea neamului. S'a făcut proba deplină a perfidei şi duşmăniei iudaice; simţim zilnic apăsarea crescândă exercitată prin deposedarea noastră din tot ce aduce avere, influenţă, putere; şi totuşi dintre toţi guvernanţii României, dela întregirea ei până astăzi, nu s'a ridicat unul să informeze streinătatea, în calitatea-i oficială, despre situaţia României ajunsă pradă puterii iudaice.

La 1869 Kogălniceanu mai credea încă în asimilarea Jidanilor şi totuşi denunţa Europei gravitatea problemei; la 1927 nu mai există nici un om luminat în această ţară, care să mai creadă în dogma asimilării, şi totuşi nici unul nu are curajul să spună cuvântul respicat şi hotărât în faţa întregii lumi, că poporul român este ameninţat de moarte lentă, prin subjugare economică şi degenerare fisică, adusă de politica destructivă practicată în ţara noastră de fii lui Israel, în tocmai cum prescriu *Protocoalele Inţelepţilor Sionului.*

Nu credeţi, domnilor politiciani, că răbdarea are o limită?

S'ar putea ca într'o bună zi să vă deşteptaţi urît din iluzia, că aţi isbutit să adormiţi acest brav popor în atmosfera democraţiei fals aplicate, în complicitate cu puterea ocultă a Jidovimei, care v'a înhămat la carul intereselor ei.

I. C. Cătuneanu

Activitatea noastră îngrijorează pe cei necuraţi la suflet!

Interpelarea deputatului Ligei Dr. Valer Pop în chestia „Românizărei oraşelor", rostită în primăvara acestui an în două şedinţe a Parlamentului din guvernarea averescană, şi răspunsul Ministrului de interne, a avut un ecou puternic — durere nu la Români şi la partidele politice ce se întituiează naţionale, ci la minorităţile, maghiară şi jidovească. — In deosebi, apelul adresat Românilor din America — de pe banca ministerială — să revină în patrie şi cu numărul lor, cu priceperea, cu disciplina şi cu simţul de ordine infiltrat în sufletele lor să românizăm oraşele noastre, care sunt total înstreinate.

Deşi această măsură — aducerea Românilor din America pentru românizarea oraşelor — este numai o singură unitate din complexul de măsuri ce trebuesc luate, pentru ca oraşele să devină expresia fidelă a regiunilor din care se susţine, totuş las să urmeze articolul eşit din peana unui minoritar maghiar în legătură cu venirea Românilor din America. *Să vină numai cei 30).000 Români Americani* este titlul unui articol de fond publicat de ziarul „America" Vol. XII No. 140 din 15|VI 1927, reprodus din revista „Glasul Minorităţilor" din Lugoj scris de domnul Francisc Bánffy din Cluj. In acest articol găsim o sumedenie de fraze de felul acestora. „Nu corespunde adevărului că sub imperiul maghiar minoritatea română ar fi dus aici o luptă pentru existenţă mai anevoioasă, decât cetăţenii maghiari sau germani, ori chiar decât fraţii de rasă din Regat".

„Dar şi dacă va porni la drum Românul american, pentru ca să se reîntoarcă în patria sa mărită sau „eliberată", de sub jugul strein — după cum se zice de prezent — începând dela Eiscopia va observa primul salut al baionetelor de grăniceri, cari strălucesc în apusul soarelui, ca nicăiri în ziua de azi şi până ce va ajunge acasă, trebue să fie pătruns de simţământul, că a sosit din pământul liber al Americei, într'un Stat poliţial de pe timpul lui Metternich, transplantat în secolul al XX-lea, unde fiecare pas e suspicionat, controlat, însoţit fiind de nenumăratele vexaţii ale examinărei oficioase".

„Oare se va putea deda atât de uşor cu stările primitive şi restrânse în cadre înguste, ce le găseşti aici? Administraţia noastră, ori ce libertate cetăţenească strânsă în cătuşele ordonanţelor, politica economică a guvernelor, care sugruma industria şi comerţul, totodată fiind contrară şi economiei, chiar lipsa definitivă a germinărei *adevăratei autonomii*" (sublinierea este a noastră).

Continuând zice. „Deabea greşim dacă presupunem, că Românul deprins cu aerul liber al Americei, această „existenţă plăcută" cu greu o va găsi la noi, şi neluându-şi măcar rămas bun dela pragul casei va întoarce spatele stâlpilor de frontieră vopsiţi cu albastru-galben-roşu" „cari voesc să forţeze acest lucru (adecă aducerea Românilor din America) că cei 300.000 Români cu greu vor fi aderenţii sistemului lor, ci mai ales vor forma o nouă minoritate".

„Celor sosiţi din America, nu le trebue lista de pactare, ci validitarea voinţei lor în instituţiunile publice; nu caricatură administrativă, **ci autonomie curată** (sublinierea este a noastra), precum şi deplină libertate cetăţenească, cu drept de liberă întrunire, biserică, şcoală, presă liberă, pe lângă validitarea individuală liberă, cu un cuvânt: tot ce e „LIBER" şi tot ce aici „NU ESTE!"

„Socotind deplasarea la oraşe (creşterea) poate fi de 5—6%". Deci nu ne speriem de momâe! — ci din contră — zicem: las să vină numai cei 300.000 Români americani".

Din proza de mai sus a concetăţeanului maghiar Francisc Banffy se desprind clar trei intenţiuni pe care autorul caută să le mascheze — dar fără rezultat.

1. Motivul care l'a îndemnat pe Francisc Banffy să scrie articolul mai sus citat este tocmai teama de vitalitatea, de rezistenţa şi de hărnicia Românului, care graţie acestor calităţi distinse nu peste mult, va pune stăpânire românească pe comerţ, pe meserii şi pe carierele libere — românizând în chipul acesta oraşele noastre.

2. Autorul este pătimaş în ce priveşte caracterizarea stărilor sociale din fosta Ungarie şi din actuala România-Mare. — In fosta Ungarie ar fi avut belşug de libertate — belşug pe care noi Românii nu l'am cunoscut decât în legile lăsate uitării — cât timp în România-Mare, trăim într'un Stat poliţial iar administraţia noastră ar fi o caricatură.

3. Autorul atribue fraţilor noştri din America — *cerinţa unei autonomii curate,* a cui?, probabil a Ardealului şi părţilor de Sud şi Nord-Vest — just domnule Banffy?

Nu cunoaştem încă părerile fraţilor noştri din America referitor la proza concetăţeanului Fr. Banffy, dar din corespondenţa ce avem zilnic cu aceştia afirmăm fără a putea fi desavuaţi: *a)* că toţi Românii din America în timpul cât au petrecut în lumea nouă şi-au oţelit sufletul între streini aşa de mult, încât ne dau zilnic pilde de românism şi de patriotism nouă celor rămaşi la vatră.

b) Tot timpul cât l-au petrecut în lumea fabricilor şi al preţuirei tim-

pului, — Românul s'a deprins la o disciplină înțelegătoare, care îl pune în situație să fie fericit și liber ori care ar fi legile și ordonanțele țărei. — Acești oameni sunt deprinși să execute legile și ordonanțele țării, cât timp domnul Banffy și tovarășii D-sale de ideĭ, discută legile și nu le execută!

Iată diferența, domnule cetățean Banffy, între D-voastră și noi Românii!

De încheiere vă asigurăm, stim. concetățean, că românizarea orașelor — or vin, ori nu vin acasă frații din America, — va urma cu siguranță încă în generația actuală, și de ce vă temeți nu ve-ți scăpa!

Și pentru ca nu cumva să ne înțelegeți greșit — Vă îndemnăm d-le cetățean Banffy să Vă obicinuiți cu configurația actuală a hotarelor țărilor din Europa și cu respectul legilor, din România, scoțându-vă din cap ideia de autonomie sau de revenire la Ungaria. Vă ve-ți simți acasă ca și acuma 12 ani — cu singura deosebire, că în loc de „vad oláh" ve-ți zice băștinașului de aici frateRomâne; iar pe la autorități în loc de ungurește ve-ți vorbi românește. — Incolo în familie, în biserică, în școala confesională ve-ți vorbi, vă ve-ți ruga și ve-ți învăța în limba care vă place.

Voința și intențiunea noastră ca concetățeni, este să trăim în armonie respectându-ne unul pe altul, dar să fim necondiționat și deopotrivă supuși legilor Țării românești! Altfel va trebui să vă căutați o altă țară, care să vă ocrotească mai bine ca România!

Ștefan Peneș.

Proclamația Inaltei Regențe

Exercițiul autorității regale trecând în mâinile Regenții până când M. S. Regele Mihai I va ajunge la majoritate, Inalta instituție pășește, cu depline-i puteri constituționale, înaintea ț rii și a întregului neam, dând următoarea proclamație:

ROMÂNI,

Chemați conform constituției prin voința Regelui Ferdinand I, consfințită de votul Adunării Naționale din 4 Ianuarie 1926 a exercita puterile regale în timpul minorității **Majestății Sale Regelui Mihai**, avem conștința deplină a marei sarcini ce ne este încredințată.

In îndeplinirea ei ne va inspira vieața Marelui Rege pe care cu întregul Neam Românesc îl plângem astăzi, și a cărui glorioase Domnie va rămâne în amintirea poporului nostru pilda cea mai strălucită a abnegațiunei desăvârșite, a simțimântului datoriei și a dragostei nemărginite de Țară, care în neclintita credință și eroică faptă l-a unit cu scumpa Sa soție, către care se îndreaptă astăzi gândurile noastre îndurerate

De acea Poporul Român, totdeauna conștient de marile îndatoriri morale, simte nedrestructibile legăturile puternice dintre Dinastie și Țară ci va păstra pe veșnicie o recunoștință nealterată Marelui Său Suveran.

In orice împrejurare vom căuta să împlinim cugetul Lui stăpânit numai de grija binelui obștesc.

Principiile călăuzitoare în conducerea destinului Statului Român au fost de peste 60 de ani cu atâta înțelepciune și cu atâta hotărâre stabilite de întemeietorul Regatului și de primul Rege al României Intregite, încât drumul nostru este dinainte tras.

Cu nețărmuita dragoste pentru Majestatea Sa Regele Mihai I și pentru Țară, cu toată puterea noastră de muncă, și cu înaltul spirit de dreptate și de legalitate ce n'il impune misiunea noastră ne vom strădui să dăm Majestăței Sale Regelui Mihai I putința să domnească peste o țară care prin desvoltarea ei firească și neîntreruptă să răspunde așteptărilor puse de marii lui înaintași în viitorul României.

Pentru acestea, grija noastră stăpânitoare va fi de a asigura în liniște consol darea desăvârșită a României întregite.

Vom veghia la alipirea credincioasă a Constituției și a legilor Țării, pentru ca în temeiul lor așezămintele noastre să se poată desvolta și să poată propăși nestânjenite.

In ceasul în care prerogativele Regale trecasupra noastră, facem un călduros apel la toți fiii țării, ca printr'o desăvârșită solida itatea națională să îngădue României, azi atât de crud încercată prin moartea Ma elui ei Suvevan să și poată împlini fără șovăire menir a ei în lume.

Nicolae Principe al României. **Miron** Patriarh al României. **Gheorghe Buzdugan.**

După alegeri.

De pretutindeni, din cele mai îndepărtate sate, din cele mai sărăcăcioase colibe se aude un geamăt care frământă sufletele celor batjocoriți, o nemulțumire adâncă și un strigăt de revoltă iasă din gurile tuturor.

Dorința M. S. Regelui a fost nesocotită. Liberalii au mințit pe Rege și alegerile libere — dorința M. S. Regelui — le-au prefăcut în elegeri liberale — plăcerea M. S. Ionel.

Zilele de 7 și 10 Iulie anul liberal 1927, vor fi cea mai urâtă rușine și cea mai murdară pată pentru istoria politică a României întregite. Căci la 7 și 10 Iulie prin minciună și o stupidă demagogie (li s'au promis sătenilor biserici, școale, ștergerea oricăror amenzi etc) liberalii și-au format Parlamentul, cea mai înjosită instituție a țării. Prin jandarmi și bătăuși scoși anume din închisorile Statului, cetățeanu alegător a trebuit să aleagă între a pune stampila pe linia dreaptă mărturisind crezul liberal afișat în toate cârciumele și primăriile — și între a fi însemnat pe spate cu creta albă de agentul (mai adeseori jandarmul) care dicta, peste gheretă, alegătorului cu cine să voteze.

„Alegeri libere! Țara s'a pronunțat!" strigă ziarele liberale.

Ni este rușine și mai bine ne-am slobozi glonțul în creeri, decât să fim fii unei țări care-și alege reprezentanți pe Straucher, Filderman, Jakaby, Horia Carp și faimosul Dragoș cu banda sa, — nesocotind pe atâți bărbați de valoare cari au lucrat ceva pentru neamul și țara românească.

Dacă n'am cunoaște procedeiele mârșave practicate de către guvern, ar trebui să credem că totul este putred în această țară, nimic nu mai e de sperat și nu ni-ar mai rămânea decât să ne sinucidem ca să nu mai vedem mocirla anului 1927. Insă, am văzut cu toții cum s'au făcut alegerile, am fost martorii și viectimele tuturor ticăloșiilor. Și totuș, cine nu vrea să creadă, să citească ziarele să vadă că la Roman liberalii au 24.000 voturi, pe când opoziția întreagă 63 voturi! La Slatina liberalii au 30.760, iar celelalte partide 11 voturi.

Ori, ce înseamnă altceva aceste exemple decât alegeri liberale, decât batjocorirea dorinței M. S. Regelui de către Demonul Ionel alături candidatul cu Filderman în Capitala Țării.

*

Au trecut alegerile. Ţăranii revin din ascunzişuri, cei cari au avul naivitatea să creadă că îşi vor putea exercita liber dreptul de alegător, acum pot merge în linişte la clinici şi spitaluri să-şi vindece rănile, cei vii să-şi îngroape morţii, căci alegerile au trecut, cordoanele de jandarmi nu-le mai stă în cale şi guvernul şi-a „scos" majorităţi de cari se înspăimântă până şi faimosul Duca. La 17 Iulie Parlamentul iarăş îşi deshide porţile, aleşii naţiunii vor săca iarăşi hârdaele cu murdării şi totul va reîntra în... normal.

Cei şease deputaţi jidani, aleşi pe listele guvernului, îşi vor spune cuvântul. Majorităţile se vor uita la visteirnicul Vintilă şi vor aplauda furtunos. „Opoziţia" va sta neputincioasă. şi se va mulţumi să-şi ridice diurnele şi leafa la începutul fiecărei luni.

Jidanii şi-au ocupat deja locurile lor. Trei la stânga, la mijloc Ionel, Duca şi Vintilă şi ceilalţi trei la dreapta. Ţirelsohn va da binecuvântarea lui Iehova şi Alianţa Izraelită Universală, va înceta să urle, căci în ţara pogromurilor, în ţara huliganilor, în anul una mie nouă sute douăzeci şi şeapte, în 7 din luna Iulie s'au „ales" 6 Jidani şi nici un antisemit în Parlamentul ţării. Bucurăte Izrail — dar nu uita că va sosi şi ceasul răfuelii.

Poiana Sibiului.

Ion I. Şerbu, student

DIN ŢARA MOŢILOR

Cum se respectă legea repausului duminecal.

„Restaurantul" din Poeni. — Jidanii îşi bat joc de legile noastre şi le calcă în picioare.

Una dintre celea mai bune şi mai folositoare legi pentru ţăranii noştri, este *legea repausului duminical*, durere însă, că această lege, nu se respectă pe satele noastre.

Legea de mai sus, spune: „că de Sâmbătă seara până Luni dimineaţa toate cârciumele vor fi închise şi în acela timp nu e permis să se vândă nici un fel de băuturi. — Ar fi foarte bună pentru ţăranul nostru această lege. Dacă în sărbători, ar fi cârciumele închise şi nú s'ar vinde în ele băuturi alcoolice, ţăranul nostru după şeasă zile de muncă, Dumineca ar avea timp să se odihnească şi să meargă la sft. biserică, iar bănuţii câştigaţi cu atâta trudă, i-ar rămânea în buzunar, din care şi-ar putea asigura un viitor mai bun copiilor săi.

Trebue să mărturisesc, că aceasta lege pe satele noastre absolut nu se respectă. Numai de formă, se închide uşa cârciumei din faţă, însă pe uşa din dos intră şi ies băutorii, când voiesc. — Este de plâns starea ţăranului nostru din acestea sate cu pământ neproductiv, unde bietul ţăran din munca palmelor sale, trebue să-şi întreţină familia, lucrând la diferite intreprinderi, iar Sâmbătă seara când primeşte plata, se duce direct la cârciumă cu ea, unde de multe ori îl ajunge Dumineca dimineaţa. — Unii se duc la miezul nopţii acasă, însă au grije, că Duminecă dimineaţa, cu ce le-a mai rămas în pungă să vină la cârciumă, să se tămăduiască cu apa vieţii, că doar:

Cui cu cui să scoate-'afară
Hai la Şloim, să mai bem iară. .

şi cu toate, că uşa cârciumei de către stradă este încuiată, ei intră prin curte şi până au un bănuţ în pungă nu ies de acolo, iar acasă soţiile şi copii le sunt în cea mai neagră mizerie.

Din celea de mai sus se vede, că este necesar, că această lege să se respecte cum să cade şi nu numai de formă.

Dacă treci prin satele noastre în Dumineci şi te opreşti în dreptul cârciumelor, auzi înlăuntru, înjurături şi sberături, cârciumele fiind ticsite.

Acum în timpul alegerilor cu toate că nici în zile de lucru, nu e voie să se vândă băuturi alcoolice, totuşi „jupânul Weisz" din comuna Poieni (jud. Cluj) Duminecă dimineaţa la 10 Iulie, 1927 în timpul serviciului divin, vindea băuturi alcoolice, alegătorilor pentru „Senat" făcând şi niţică propagandă, pentru partidul lui favorit.... Asemenea în cârciuma lui „Abraham" din Ciucea, agenţii electorali îşi adăpau alegătorii.

— Sunt o seamă de cârciumari **(să înţelege jidani)** mai şmecheri, ei zic: *hai să închid cârciuma, că aşa spune legea, însă am să deschid „Restaurant"*, unde pot vinde băuturi nesupărat de nime şi unde mai pui că în restaurant băuturile să pot vinde mai scump. Şi să pun cârciumarii (pardon jidanii) noştri pe muncă şi îi vezi în ziua următoare, că la cârciuma cutare este şi restaurant. Despre un astfel de restaurant voesc să scriu ceva:

In cârciuma comunală din Poieni, este cârciumar unul din neamul lui Iuda, Ori de câte ori treceam pe acolo în Dumineci şi în sărbători vedeam ieşind din curtea acelei cârciume oameni ce mergeau pe şapte cărări. Se vedea că acelor creştini nu le era sete, iar în lăuntru să auzea mare gălăgie. Am întrebat pe un jandarm ce trecea pe acolo, că de ce permite perciunatului să vândă băuturi în sărbători. — Acela mi-a răspuns: „Că, acolo este restaurant".

De curiozitate, la 2 Iunie a. c. în ziua Eroilor, am vizitat acel „Restaurant" care este după cum urmează: — Lângă localul cârciumei este edificată o cameră de 3+3 metri largă şi 2 metri înaltă a cărei acoperiş se deschide în două părţi, servind de biserică la bobotează. In mijlocul acelei camere era o masă hodorogită cu tabla deasupra crepată de două dejete, de care apropiindu-se omul făcea o mişcare de 30—40 cm., în dreapta şi stânga. Lângă masă să afla 4 scaune, la unul lipsea un picior, iar pe celelalte:

Dacă stai,
Te legănai...

Pe peretele despre miază-zi atârna tabloul dlui general Averescu, iar pe cel de către miază-noapte într'un cuier, erau atârnate: o bluză veche, o pereche de pantaloni uzaţi şi câteva rochii murdare.

Prin tavan se vedea cerul, lucru ce nu strică, deoarece altcum nu ar fi fost pe unde ieşi mirosul murdăriilor de gâscă ce era pe paviment.

Pe păretele din afară deasupra uşei era scris cu cărbune pe o bucăţică de scândură murdară: „Restaurant". Am cerut să-mi aducă ceva de mâncare, la care jidanul a spus: că-mi poate servi pâine, slănină şi ciapă. — „De acelea am şi eu în traistă" i-am răspuns, şi l-am lăsat în grija lui Iehova.

Din celea de mai sus să poate vedea cum Jidanii pe toate căile îşi bat joc de legile noastre şi le calcă în picioare.

Ar fi timpul ca cei în drept, să-i pună la respect, pe aceşti perciunaţi ca să ţină minte, că şi legile româneşti trebuiesc respectate.

Bologa, la 11 Iulie 1927.

Ioan L. Potra.

INFORMAȚIUNI

Dl Profesor I. C. Cătuneanu mulțumește pe această cale dlui Caius Bardoși, doctor în drept dela Fac ltatea din Cluj, fost fruntaș al studențimei clujene și colaborator de talent al Revistei **Infrățirea Românească**, *pentru frumoasa și măgulitoarea scrisoare ce i-a trimes ca despărțire de contactul neîntrerupt, ce a existat între profesorul luptător și tînărul aderent, și regretă că nu i-a putut exprima sentimentele sale prietenești și de îmbărbătare pentru viitor într'o scrisoare particulară, necunoscându-i adresa din Oradea-Mare.*

*

Regretăm că articolul Dlui Motogna, întitulat „Doliul poporului român“ a sosit prea târziu la redacție, când revista noastră, numărul de 1 August, era paginată. Îi mulțumim în numele cetitorilor noștri pentru colaborarea D-sale însuflețită, cum a dovedit și prin articolul de mai sus menționat.

*

Administrația revistei aduce pe această cale vii mulțumiri Dlui *C. Bardoși*, doctor în drept și fost redactor la „Infrățirea Româneașcă“ pentru ajutorul cu totul dezinteresat cum a făcut și până acuma, ce ne-a promis de a contribui la răspândirea organului de publicitate de la Cluj al mișcării naționaliste creștine. Tinerii să ia exemplu de consequență și însuflețire după terminarea studiilor, așa cum rezultă din cazul de față!

*

Pe când inamicii noștri râspândesc svonuri interesate că mișcarea naționalistă și crestină s'a risipit *pentrucă dl A. C. Cuza de fapt și de drept s'a înlăturat singur dela conducere prin propriile lui greșeli*, ne permitem a răspunde acestor insinuațiuni de intriganți cu următorul document din care se poate înțelege ce ecou are revista noastră *„Infrățirea românească“* în sânul populației cu suflet curat. Reproducem următoarele cuvinte ale preotului *Petru Domșa*, paroh greco-catolic, din comuna Sâmboleni, plasa Mociu, județul Cluj, din 6 Iulie 1927, puse pe cuponul mandatului poștal, prin care ni s'a plătit anticipat pe tot anul abonamentul: *„Vă rog să mă considerați, ca abonent la foarte prețuita Dvoastră revistă. — Dzeu să Vă ajute să fiți — constanți — în lupta frumoasă — ideală ce o duceți — și să Vă ferească pe veci — de banul lui Iuda „Dacă Dzeu e cu noi cine poate fi împotriva noastră?“.*

Salutări românești
Domșa s. s.

*

Fapta lăudabilă a unui deputat

Dl M. P. Florescu, fost deputat L. A. N. C. sub guvernul Averescu, a avut lăudabilă idee să strângă toate interpelările și comunicările făcute sub titlul: *Glasul Pădurilor României în Parlament*, având ca motto cuvintele de o înțelepciune profetică a M. S. Regelui Ferdinand, cari cuvinte trebue să rămână săpate în inima fie-cărui bun Român, și anume: *„S'a păcătuit mult prin exploatarea puțin chibzuită a pădurilor. Acel care pune toporul la tulpina unui arbore nu trebuie să uite că el pregătește sicriul agriculturii“.*

Ințelesul cuvintelor regale și mai ales nesocotirea lor de către politicianі întovărășiți cu Jidanii exploatători, le-a explicat și destăinuit specialistul nostru inginerul deputat Florescu, cu o acompentință și nu curaj civic, care-i fac onoare. Recomandăm broșura, revelatoare de crude adevăruri tuturor cititorilor noștri; și rugăm pe autor să ne trimeată la redacție toate publicațiile sale actuale și viitoare privitoare la aceasta arzătoare chestiune, de a cărei resolvire depinde viitorul agriculturii românești și întreaga situație economică a țării.

*

„PATRIA“ în Nrul 126 din 14 Iulie a. c. se plânge contra notarului jidan Fenyesi din Negreni jud. Bihor, pe motiv că a denunțat jandarmilor din Ciucea pe un funcționar particular care citea Patria — acestea s'au întâmplat pe timpul alegerilor când partidul Național Țărănesc avea cartel cu blocul jidovesc din Ardeal. Se vede că jidanul Fenyesi nu respectă disciplina blocului jidovesc și prigonește pe cititorii Patriei!

Cât timp conducerea partidului Național-Țărănesc pactează cu Jidanii — ziarul „Patria“ organ de publicitate al acestui partid n'are drept să descopere mârșeviile singuraticilor Jidani pentrucă indispune conducerea Blocului jidovesc, iar pe viitor nu se va mai bucura de concursul neamului lui Iuda Iscarioteanul!

*

Jidanii și aristocrația franceză. Ne amintim cu toții lista invitaților francezi la nunta jidanului Aristide Blanc, celebrată la Paris. Spiritul iudaic de reclamă s'a manifestat atunci în modul cel mai caracteristic. Figurau printre invitați nume strălucite din istoria Franței.

Va întreba cititorul: cum așa? De unde până unde, un Jidan spaniol, pripășit în țară *via Salonic,* să aibă legături cu reprezentanți ai nobilimei franceze?

Răspunsul îl dăm, comunicând mai jos o pagină din cartea cunoscutului publicist *Urbain Gohier*, scrisă la 1909, întitulată *: La Terreur juive*, pag. 8, unde arată cum jidovimea din Franța și-a cumpărat cu zestrea fetelor ca gineri nobili scăpătați, lacomi de bani, preferind să-și vândă blazonul, cu tradiții de mândrie și de glorie, unei familii jidovești cu care s'a încuscrit, introducând'o pe această cale venală în sînul aristocrației de sânge.

Reproducem după Urbain Gohier următoarea pagină, pentru ca marele public românesc să înțeleagă, cât de adânc a pătruns *virus-ul* iudaic în sângele înaltei societăți franceze, explicându-și în acelaș timp cauza, pentru care acea societate este incapabilă de a reacționa contra pericolului jidovesc. Este infectată și deci în esență pierdută pentru cauza naționalistă și creștină. Iată lista familiilor încuscrite cu jidani:

„Familiile La Rochefoucauld, Noailles, Richelieu, Tarenne, Gramont, Haussonville, Caillavet, prinții de Monaco, de Polignac, de Ligne, de Wagram, de Neuchâtel, de Bidache, della Rocca, ducii d'Harcourt, de La Croix-Castries, d'Elchingen, de Rivoli, d'Estampes; familiile Grouchy, Ramberwilliers, Villiers, Béhague, Kerjégu, Plancy, Las Marismas, Saligrac-Fénelon, La Panouse, Rochechonart, Mortemart, Presles, du Taillis, Guelen, Bayle, Lentilhac, *nu formează decât o singură familie cu (*Jidanii din neamurile lui*)* Rotschild, Heine, Blanc, Meyer, Ephrussi, Lipmann, Erlanger, Lackmann, Haber, Alkein, Klein, Séna, Hermann, Oppenheim, Erard, Jacob, Heilbronn, Embden-Heim, Loewenhielm, Hertz, Furtado, Mirés, etc.“